

4.8.2016

Lausuntopyyntö 13.6.2016

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kausityöstä ja yritysten sisällä siirtävistä johtajista, asiantuntijoista ja palkatuista harjoittelijoista sekä eräistä näihin liittyvistä laeista.

Yleistä

Sisäministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laista kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten (kausityölaki), laista kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä (ICT-laki) sekä eräistä näihin liittyvistä laeista. Laeilla on tarkoitus saattaa voimaan niin kutsutut kausityöntekijädirektiivi (2014/36/EU) sekä ICT-direktiivi yritysten sisäisistä siirroista (2014/66/EU).

Molemmat direktiivit ja lait koskevat rajattujen ryhmien oikeutta maahantuloon ja työskentelyyn EU:n alueella rajatun ajan. Niissä säädetään maahantulon, oleskelun ja työskentelyoikeuden edellytyksistä varsin yksityiskohtaisesti. EK pitää HE-luonnoksessa esitetyin syin perusteltuna SM:n ratkaisua säätää erillislait näiden erillisryhmien oleskeluluvista.

Kausityölaki

Direktiivin toimeenpanon keskeinen kohta on kausiluontoisen toiminnan määrittely. Direktiivi jättää sen jäsenvaltioiden harkintaan.

Lakiesityksen mukaan alat määriteltäisiin myöhemmin annettavassa asetuksessa. Esitykseen on kirjoitettu SM:n arvio kausityöluonteista aloista. Jatkovalmistelussa soveltamisalan ja kausityöluonteisten tehtävien määrittelyn lähtökohtana on oltava työnantajien työvoimatarpeet. Lista ei voi olla nyt esitettyä suppeampi.

Suomeen voi tulla maatalouden ja turkistarhauksen kausitöihin EU:n ulkopuolisista maista ilman oleskelulupaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Näitä kausityöntekijöitä käy Suomessa vuosittain yli 10 000, mikä on viidesosa maataloudessa työskentelevien määrästä. On selvää, että nykyinen mahdollisuus lyhyeen kausityöhön on syytä säilyttää uuden direktiivinmukaisen menettelyn ohella.

Työelämä
Mikko Räsänen

4.8.2016

Lakiesityksen 7 § 1 momentin 3) kohdan perusteluiden mukaan kausityölupa voitaisiin evätä työnantajan laiminlyöntien perusteella, vaikka työnantajalle ei ole määrätty seuraamuksia, mutta jotka on havaittu esimerkiksi työsuojeluvalvonnan tarkastusten yhteydessä.

Esitettyä epäämisperustetta ei voida sellaisenaan hyväksyä. Työnantajavelvoitteiden noudattamatta jättäminen voi direktiivin mukaan olla luvan hylkäysperuste, mutta työnantajan oikeusturvan vuoksi se on todettava työnantajaa sitovasti. Työsuojelutarkastuskertomuksessa oleva maininta laiminlyönnistä, josta ei ole edes määrätty seuraamuksia, ei täytä tätä vaatimusta.

ICT-laki

Taloukasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn edistämiseksi Suomen on oltava houkutteleva kohde yritysten tutkimus- ja tuotekehitystoiminnalle sekä yritysten, yliopistojen ja tutkimuslaitosten yhteistyölle. Tätä tavoitetta tukee se, että kansainväliset yritykset voivat siirtää osaavinta henkilöstöään töihin Suomeen varmasti ja tarvittaessa nopeasti. Suomi käy kilpailua tutkimus- ja tuotekehitystoimintojen sijoittumisesta sekä globaalisti että EU:n sisällä.

EU/ETA-alueen ulkopuolelta Suomeen työhön tulevat ICT-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat henkilöt saavat nykyisin työnteko-oikeuden yleensä ongelmitta. He ovat johtajia ja asiantuntijoita, joihin ei sovelleta ulkomaalaislain saatavuusharkintaa. Uuden lain vaikutukset tulijoiden määrään tulevat olemaan tältä osin vähäiset.

ICT-direktiivi mahdollistaa työnteon EU-valtiossa toisen jäsenvaltion myöntämän luvan perusteella. Suomen kannalta tämä on suurin direktiivin tuoma uudistus. Se on tärkeä toteuttaa niin, että Suomessa saa työskennellä toisen jäsenvaltion myöntämällä luvalla mahdollisimman helposti.

ICT-direktiivissä ja lakiesityksessä erotetaan toisistaan enintään 90 päivää kestävä lyhytaikainen liikkuminen ja yli 90 päivää kestävä pitkäaikainen liikkuminen toiseen jäsenvaltioon. Lyhytaikainen liikkuminen on ilmoituksenvaraista, mutta pitkäaikaiseen liikkumiseen on saatava vastaanottavan jäsenvaltion lupa.

Esityksen mukaan pitkäaikaisen liikkumisen lupamenettely vastaisi ensimmäisen ICT-luvan hakemista. Menettely on tarpeettoman raskas, sillä henkilölle on jo myönnetty yksi ICT-lupa toisessa EU:n jäsenvaltiossa. Kun työehtojen tarkastelu on joka tapauksessa kansallista, ei ole perusteltua erotella lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen liikkumisen edellytyksiä eikä menettelytapoja. Vaikuttaa jopa siltä, että tulee olemaan yksinkertaisempaa hakea oleskelulupa erityisasiantuntijana tai johtajana kuin liikkua ICT-oleskelulupa.

Työelämä
Mikko Räsänen

4.8.2016

ICT-lakiluonnoksen 18 § 1 momentin sanamuodosta saattaa saada käsityksen, että Maahanmuuttoviraston olisi tarkasteltava henkilön palkkausta laajemmin kuin Suomessa työskentelyn ajalta, vaikka tämä ei ole tarkoitus:

Maahanmuuttovirasto voi vastustaa ICT-oleskeluluvan saaneen työntekijän liikkuvuutta 20 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, jos;

1) työntekijälle koko yrityksen sisäisen siirron aikana maksettava palkka on huonompi kuin Suomessa vastaavassa asemassa olevalle työntekijälle sovellettavien lakien ja työehtosopimusten tai käytäntöjen mukaisesti maksettava palkka;

Olisi selkeintä muuttaa 1) kohta viittaukseksi lain 7 § 2 momenttiin, jossa määritellään ICT-luvan myöntämisedellytykset. Näin on menetelty itse direktiivissä sekä esitetyn ICT-lain 25 §:n 1 momentin 2) kohdassa liikkuvan ICT-luvan myöntämisedellytyksistä.

Lain 18 §:n 1 momentin 1) kohta kuuluisi:

1) työntekijälle Suomessa maksettava palkka tai sovellettavat työehdot eivät ole 7 §:n 2 momentissa säädetyn mukaiset;

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Ilkka Oksala
Johtaja

